સૈયદના અલી બિન ઈબ્રાહીમ અશ શહીદ (ક.રૂ.) ની મુખ્તસર તારીખ

દાઅવતે અલવીયાહના આ મહેકતા ફુલ અને ચમકતા સિતારાની વિલાદત વડોદરામાં, સૈયદના વ મૌલાના શેખ આદમ સફીયુદ્દીન સાહબ (ક.રૂ.) ની હાઝરીમાં સૈયદના દાઉદજી બીન કુતુબશાહ સાહબ (ક.રૂ.) ના અસરે મયમુનમાં થઇ હતી. આપના બાવાજીસાહબ સૈયદી ઈબ્રાહીમ બિન સૈયદના શેખ આદમ સફીયુદ્દીન સાહબ હતા. જેઓ સૈયદના અલીના બચપણના વક્તમાં જ ઈન્તેકાલ ફરમાવી ગયા હતા. અને સૈયદના અલી આપના વાલિદે માજિદની શફકત અને ઉલ્ફતથી મેહરૂમ રહી ગયા. સૈયદના અલીની તાઅલીમો-તરબીયત, જે મુજબ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના બાવાજીસાહબ આપના બચપણામાં ગુઝરી ગયા હતા અને આપના દાદાજી સાહબ મૌલાના અબ્દુલ મુત્તલિબે આપની કફાલત, તરબીયત અને તાઅલીમ તેમજ ઉછેર કીધો હતો, તે મુજબ આપના દાદાજીસાહબ સૈયદના શેખ આદમ સફીયુદ્દીન (ક.રૂ.) આપને ઉમદા અને આઅલા તાઅલીમ બખ્શી તેમજ ઘણી નઝાકત અને શફકતથી પરવરિશ કીધી.

અલ્લાહતઆલાએ આપને બચપણાથી જ ઝહન અને અક્લે સલીમની નેઅમતે ઉઝમા ઈનાયત કીધી હતી તેથી આપે સાત વરસની નાની ઉંમરમાં જ કુરઆને કરીમ હિફ્ઝ કરી લીધા અને અરબી ઝબાનની પૂરેપૂરી તાઅલીમ લીધી. સૈયદના શેખ આદમ સફીયુદ્દીન સાહબ (ક.રૂ.) આપને જોઈને આપના અસહાબોને ફરમાવતા કે, ***"અલ્લાહતઆલાએ મારી આઁખોની રોશની તો લઇ લીધી છે, પણ આ અલી જેવા ફરઝન્દને ઇનાયત કરીને મને નવી આઁખ આપેલી છે અને દુનિયા મારે વાસ્તે રોશન કરી દીધી છે."*** દાદાજી સાહબનાં ઝૅરે સાયા અને હિદાયત આપ ઈલ્મની મંઝીલો સર કરતા રહ્યા અને થોડા વરસોમાં તો સૈયદના શેખ આદમ સફીયુદ્દીન સાહબના મદ્રસાનાં તાલિબે ઈલ્મોમાં આપનું નામ અઝ સરે ફેહરિસ્ત બની ગયું.

સૈયદના બદરૂદ્દીન હસન બિન વલી (ક.રૂ.) પોતાની **"મુન્તઝેઉલ અખબાર"** કિતાબમાં યુસુફ બિન ખાનજીથી રિવાયત કરે છે કે, સૈયદના સફીયુદ્દીન શેખ આદમ સાહબે મેં કહેતા સાંભલેલા છે કે, જે વક્ત મારી બન્ને આંખોની બસારત ચાલી ગઈ, તો હું હૈરાન રહી ગયો અને મારા હાલ પર ફિક્ર કરવા લાગો. તે વક્ત સૈયદના દાઉદજી બિન કુતુબશાહે મને ફરમાવુ કે, હવે શું કરશો ? તમારી આંખોની રોશની તો ચાલી ગઇ છે. મેં ફરમાવું કે, હું તેમા ઘણો ફિક્રમંદ છું. તે વક્ત સૈયદનાએ ફરમાવુ કે, એય સફીયુદ્દીન, તમે બિલકુલ પરેશાન ન થાવ. જે ચીજની અમેં ઉમ્મીદ કરીએ છીએ તે જ અલ્લાહતઆલાએ અમને અતા કરેલી છે. પછી મેં કહ્યું, યા સૈયદના, જે હકીકત તમેં જાણો છો તેથી મને આશના કરો અને એટલા જ અરસામાં અલ્લાહતઆલાએ અલી બિન ઈબ્રાહીમને મને અતા કીધા, જે મારી આઁખની રોશની બના અને દાઅવતની બરકત બના.

જે મુજબ રસુલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) એ ફરમાવેલું છે કે, હું મારા પરદાદા નબી ઇબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહની દાઅવતનો ખુલાસો છું, તે જ મુજબ સૈયદના સફીયુદ્દીન સાહબે પણ સૈયદના અલી બિન ઇબ્રાહીમની પેદાઇશથી આપે ઇશારો કીધો કે, આ મારી દાઅવતના ખુલાસા છે. આ મુજબ સૈયદના અલીની શાન અને અઝમત સૈયદના દાઉદજી બિન કુતુબશાહ ના ઝમાનાથી આશકાર હતી.

જે વક્ત સૈયદના સફીયુદ્દીન સાહબ, સૈયદના દાઉદજી બિન કુતુબશાહની હઝરતે આલીયામાં હર રોઝ પધારતા તો સાથે સૈયદના અલીને લઈ જતા હતા. સૈયદના અલી, સૈયદનાને નઝદીક દાઅવતના કિતાબો દાઅવતના ઉલૂમો ફોનૂન અને હિકમતના અબ્વાબ પઢતા હતા. બેવે સાહબો સૈયદના અલીની પઢાઈ અને તિલાવતે કુરઆન સાંભલીને તઅજ્જુબ કરતા હતા. સૈયદના દાઉદજી બિન કુતુબશાહ તો આપની પઢાઈ સાંભલીને કહેતા હતા કે, આ પઢાઈ તો જે મુજબ ખુલા મૈદાનમાં નહેરનું પાની જોશથી વહે છે, તે મુજબ છે. એક વક્ત આપ સૈયદનાએ સફીયુદ્દીન સાહબને ફરમાવું કે, **અય શેખ આદમ સાહબ, અલ્લાહતઆલાએ આપની દુઆ કુબૂલ કીધેલી છે અને આ ફરઝંદની શાન મુસ્તક્બિલમાં ઘણી બલંદ થાશે.** તે બાદ આપ સૈયદનાએ બેવે સાહબો વાસ્તે ઉમ્ર દરાઝીની, ઈલ્મ અને કુવ્વતના વધારાની દુઆ ગુઝારી.

એક વક્ત સૈયદના સફીયુદ્દીન સાહબે સૈયદના અલી (ક.રૂ.) ને પૂછું કે, તમે "અસાસુત્તાવીલ" કિતાબના કેટલા સફહાત (પેજ) પઢા ? સૈયદના અલી (ક.રૂ.) એ ફરમાવું કે, ૧૯. આપની પઢવાની અને સમઝવાની કુવ્વત એ દરજાની હતી કે, આપે થોડા દિનોમાં જ "અસાસુત્તાવીલ" કિતાબ તમામ કીધા અને દાદાજીસાહબને પૂરા કિતાબ સંભલાવા અને તફસીર કહી તે જ વકત સૈયદના સાહબે "તાવીલુદ્દાઆઈમ" કિતાબ પઢવાની ઈજાઝત આપી અને આપે આપની હુશયારીના સબબ થોડા જ દિનોમાં કિતાબની પઢાઇ તમામ કીધી. સૈયદના સાહબે આ મૌકા પર ફરમાવું કે, આજે મારા દિલને સુકૂન હાસિલ થયું છે, ચૈન અને કરારીયતનો એહસાસ થયો છે.

તૈયબજીને પોતાના બાવાજી સાહેબ સૈયદના દાઉદજી બિન કુતુબશાહની રિયાસતની લાલચ પહેલેથી જ દિલમાં રહેલી હતી. પોતાના બાવાજી સાહબ હયાત હતા તે વક્ત સુધી તો દાઅવતે હાદીયાના હુકુમની બરાબર ફરમાઁબરદારી બજાવી પણ જે વક્ત પોતાના બાવાજી સૈ. દાઉદજી બિન કુતુબશાહ ઈન્તેકાલ ફરમાવી ગયા તે પહેલા સૈયદના સફીયુદ્દીન સાહબની દાઅવતે હાદીયાની બેલૌસ ખિદમત અને ઈલ્મી લિયાકત ને મદ્દેનઝર રાખીને આપને નસનો તાજ પહેરાવો તો સૈયદના સફીયુદ્દીન સાહબ તેની આઁખોમાં કાઁટાની જેમ ભોકાવવા લાગા. સૈ. સફીયુદ્દીન સાહબ દાઅવતની તૈયબી મસનદ પર જલ્વા અફરોઝ થયા કે તરત જ આપે સૈયદના અલી ને માઝુનના દરજામાં બલંદ કીધા અને દાઅવતના હુદૂદ તેમજ અશરાફ લોગોના દરમ્યાન દાઅવતના ઈલ્મને તલબ કરનારાઓના સરપરસ્ત મુકર્રર કીધા અને કુતુબખાનાનો કારોબાર સિપૂર્દ કીધો.

સૈ.અલી ની ઇલ્મી લિયાકતનો મેઅયાર એટલો બલંદ હતો કે દાઅવતના તમામ કિતાબોના આપ માહિર હતા. આ અરસામાં તૈયબજી આપથી ઈલ્મી ફાયદો હાસિલ કીધો પણ દિલને અંદર કરાહીયત હતી. તે સૈ.સફીયુદ્દીન સાહબ ના દિલને જુઠી તસલ્લી આપવા કોઈ વકત દરસમાં આવે કોઈ વક્ત ન આવે. તેથી સૈયદના સાહબે તેના દરસનો આમ શાગીર્દો ના વક્ત ને સિવાયનો વક્ત બાંધી આપો, જેથી કે સૈયદના સાહબ તેની પઢાઈ બરાબર સંભાલે. સઝા ના તૌર પર સૈયદના સાહબે ફરમાન કીધુ કે, તે મારા પગ દાબે અને સબક પઢતા જાય અને આપ સાંભલે.

એક વક્તની વાત છે કે તૈયબજી સૈયદના સાહબની ખિદમતમાં હતો અને કિતાબ પઢી રહ્યો હતો તે વક્ત સૈયદના અલી હાઝિર થયા. સૈયદના સાહબે ફરમાવું, એય અલી, તમે પણ મારા પગ દાબો અને તૈયબજી જે પઢે છે તે સાંભલો. એવામાં સૈયદના સાહબ પર ઊંઘનો ગલ્બો થયો. સૈયદના અલીએ તૈયબજીની પઢાઈ સાંભલી તો તઅજ્જુબ કરવા લાગા અને કહેવા લાગા, શું આ તે કઇ પઢાઈ છે? જે ફાયદાના બદલામાં નુકસાન કરે ? અને એવા કલામ પઢે કે જેની માઅના ન હોય ! તૈયબજી પઢીને ગયો તો સૈયદના અલીએ સૈયદના સાહબને ઊંઘમાંથી બેદાર કરીને ફરમાવું (શરમીંદા થઈને) કે, યા સૈયદના, મેં તૈયબજીના કિતાબના દરસને સાંભલો તો મને ઘણું તઅજ્જુબ થયું, કેમકે તેનો તસવ્વુર ફલાના લફ્ઝનો ફલાન છે અને ફલાના લફ્ઝનો ફલાન છે. યહાં તક કે ઘણી જગાએ તેની માઅના અને તસવ્વુર માં એટલી ગલતી છે કે તે પગને માથું બનાવી દે છે અને માથાને પગ. આ સાંભલી સૈયદના હૈરાન થઈ ગયા અને તૈયબજીને હર રોઝ તેના દરસના વક્તમાં હાઝર રહેવા તાકીદ કીધી જેથી ગલતીઓ સુધરી જાય. બીજે દિવસે તૈયબજી સૈયદનાની દેવડી પર આવો તો ખુસૂસી તાકીદ ફરમાવી કે, અલીની હાઝરી બગૈર તમને કોઈ કિતાબ મારે નઝદીક પઢવા નહીં . ઘણા વક્ત પર તૈયબજી આવે અને સૈયદના અલી હાઝિર ન હોય તો તેને પાછો મોકલી દે યા તો આગલા દિવસનો સબક પઢાવે, એટલી તાકીદ અને તસ્દી હોવાને બાવુજૂદ તૈયબજી ઝર્રા પણ સુધરો નહીં અને પોતાની ખતાઓ પર કાઈમ રહ્યો. જે હક્ક પર જ ન હોય તેને અલ્લાહતઆલા શું હિદાયત આપે ? અને એવા લોકો ને શું હુકુમ કરી શકે ? ઉપરના કિસ્સા પરથી સૈયદના અલીની ઈલ્મી લિયાકત દાઅવતના કિતાબોની દરાસતમાં મહારત અને કમાલ તેમજ સૈયદના સાહબની નઝરમાં આપનો રૂત્બો અને દરજાની બલંદી સાબિત થાય છે.

આકિલ અને ફહીમને વાસ્તે આ જ તાકીદનો સબબ છે કે, સૈયદના સાહબે આપના ઇન્તેકાલ પહેલા સૈયદના અલી પર હુદૂદો ફોઝલાને દરમ્યાન ઘણી વક્ત નસ્સે જલી ફરમાવી અને દાઅવતે હાદીયાના કિતાબોના ખઝાનાઓ સૈયદના અલીને સિપૂર્દ કીધા. જે જે કિતાબો પર નામ ન હતા એ તમામ સૈયદના અલીના કબઝામાં હતા અને અલ્લાહના ફઝલો એહસાનથી એ કિતાબો આજે પણ દાઅવતના કુતુબખાનામાં મૌજૂદ છે મેહફૂઝ છે. અલ્લાહ જલ્લા શાનોહુ સૈયદના અલીની દાઅવતને કાઈમ રાખે, દાઇઝઝમાનની ઉમ્રે મુબારકને તૂલ કરે, મુમેનીન ની હિફાઝત કરે અને બાતિલની બદી થી મુમેનીન ને દૂર રાખે. શું આ તમામ નિશાનીઓ જે ઉપરના અખ્બારથી ઝાહિર થાય છે તે સૈયદના શેખ આદમ સાહબના કાઈમ મકામ બનવાની સાફ દલીલ નથી?

અને એવું પણ હતુ કે, સૈયદના સાહબ તરફથી કોઈને પણ ઈલ્મી સનદની શહાદત (સર્ટીફીકેટ) નો રૂકઓ જોઈતો હોય યા કે દાઅવતના રૂહાની અને દીગર મામલાના મોતઅલ્લિક દાઅવતનો રૂકઓ જોઈતો હોય તો તેઓ સૈયદના અલીને પાસે આવતા અને સૈયદના ના ફરમાન મુજબ સૈયદના અલી રૂકઓ , શહાદત યાકે રેસાલો લખી આપતા. આપને સિવાય આ કામ કોઈને સિપૂર્દ થાતુ ન હતું. **આ પરથી વાઝેહ થાય છે કે સૈયદના શેખ આદમ સાહબ દાઅવતના રાઝો નિયાઝ ના મામલામાં સૈયદના અલી સાહબને જ હમરાઝ અને મોઅતબર શખ્સ માનતા હતા.**

દાઅવતે હાદીયાના તાલિબે ઈલ્મ-શાગીર્દોમાંથી કોઈ પોતાનો કિતાબ દરસને અંદર તમામ કરતો તો સૈયદના સાહબ તે શખ્સને સૈયદના અલી તરફ મોકલતા અને ફરમાવતા કે, જઈને અલીને કહો કે, સૈયદનાએ મને આપની તરફ મોકલેલા છે, મારો કિતાબ તમામ થયો છે તો આપે જે કિતાબ પઢવા વાસ્તે મને આપી હતી તે કુબૂલ કરો. પછી સૈ. અલી સૈયદનાને નઝદીક હાઝિર થાતા. બેવે સાહબો મશ્વરો કરતા અને આપનો જે કિતાબ પઢાવવા પર ઈત્તેફાક થાતો તે મુસ્તહિક ને ફઝલ કરતા.

આ કિતાબના લખનાર પણ કહે છે કે, એક વક્ત હું પણ કિતાબ "ઈઝાહે વત્તબઈન" તમામ થયા બાદ સૈયદના અલીને નઝદીક ગયો, તો આપે મને "મલ્દએ વલ-મઆદ" નામી કિતાબ આપી. તે બાદ આપ મારે સાથે સૈયદના સાહબને નઝદીક પધારા અને એટલી દૂરી પર ઊભા રહ્યા કે બેવે સાહબોને દરમ્યાનની ગુફ્તગુ હું સાંભલતો હતો. સૈયદના અલીએ ફરમાવુ કે, અય સૈયદના સાહબ, શું આ આજિઝ બંદા ને આ કિતાબ ફઝલ કરો છો? આપ સૈયદના બિસ્તર પર આરામમાં હતા, પછી આ સાંભલી આપ બરાબર બેસી ગયા અને ફરમાવુ કે, યા અલી, હું આપને ઈજાઝત આપું છું. તે બાદ સૈ.અલીએ તબસ્સુમ કરીને ફરમાવું કે, **"અય સૈયદના, આ ગુલામ જેને આપની પુરખુલૂસ ખિદમત કીધેલી છે અને તેને વાસ્તે આપનો ફઝલો કરમ શામિલે હાલ છે.પછી જો અગર આપ રાઝી છે તો આ ગુલામ રાઝી જ છે અને જેનાથી આપ ખફા છે તેનાથી આ ખાદિમ ખફા છે."** જુમ્લા કલામ માં સૈયદના સફીયુદ્દીન સાહબ એ ફરમાવું કે, "અય અલી આપની ઈતાઅત એ મારી ઈતાઅત છે, આપની મોહબ્બત એ મારી મોહબ્બત છે, આપની અદાવત એ મારી અદાવત છે, અને આપની માઅસીયત એ મારી માઅસીયત છે". આ મુજબના અલ્ફાઝ તેને વાસ્તે જ હોય શકે જે આપના સૈયદનાના કાઈમ મકામ હોય. હવે જે લોગો આ હકીકતને કુબૂલ ન કરે તેઓએ સૈયદનાના અમરને ઠુકરાવો અને એ લોગોની આંખો અંધી તો નથી બલ્કે તેના દિલો અંધા છે, બીમાર છે. મુમેનીન સૈયદના અલી (ક.રૂ.) ને મોતઅલ્લીક બીજી માઅલૂમાત અને અખ્બાર "મખ્ઝનુલ મસાઈલ" કિતાબનો મોતાલેઓ કરીને હાસિલ કરે. ★